

## **SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 293

van **SOFIE MERTENS**

datum: 23 mei 2023

---

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

---

### *Verenigingswerk - Gratis vrijwilligersverzekering*

Naar aanleiding van de vernietiging door het Grondwettelijk Hof van de zogenaamde 'bijkluswet' in april 2020 werd voor 2021 een alternatieve regeling voor verenigingswerk ingevoerd. Op 31 december kwam er een einde aan het tijdelijk systeem voor verenigingswerk. Vanaf 1 januari 2022 werd het vervangen door een systeem dat het mogelijk maakt om werknemers aan te werven om activiteiten uit te voeren die voorheen in het verenigingswerk onder te brengen waren. In dat systeem is voorzien in artikel 17 van het koninklijk besluit van 28 november 1969.

Onder bepaalde voorwaarden kunnen verenigingswerkers een gunstig sociaal en fiscaal regime genieten. Er moeten dan onder andere geen socialezekerheidsbijdragen betaald worden. Wel moet er een aangifte bij de Sociale Zekerheid gedaan worden. De verenigingswerkers vallen onder het arbeidsrecht en er moet een arbeidsovereenkomst opgemaakt worden.

Vanuit de praktijk vernemen we dat verenigingen die van dat 'verenigingswerk' gebruik maken vandaag geconfronteerd worden met een probleem bij het aanvragen van de Gratis Verzekering Vrijwilligerswerk. Die verzekering wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid en aangeboden door het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw.

De voorwaarden om een beroep te kunnen doen op de gratis vrijwilligersverzekering zijn opgenomen in het reglement van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk. Een van de voorwaarden is dat de feitelijke verenigingen en vzw's geen personeel mogen tewerkstellen.

In de praktijk blijkt dat verschillende vzw's en feitelijke verenigingen geen gratis vrijwilligersverzekering kunnen aanvragen voor vrijwilligers omdat men door het gebruik van het nieuwe 'verenigingswerk' wordt beschouwd als een werkgever. Het betreft veelal feitelijke verenigingen en vzw's die nooit personeel in dienst gehad hebben maar door het nieuwe verenigingswerk nu wel worden beschouwd als werkgever en bijgevolg geen beroep meer kunnen doen op de gratis vrijwilligersverzekering.

1. Kan de minister verduidelijken hoe de voorwaarde 'geen personeel tewerkstellen' in het kader van de gratis vrijwilligersverzekering geïnterpreteerd moet worden? Kan een vereniging die werkt met verenigingswerkers en verder geen personeel in dienst heeft, beschouwd worden als een vereniging die geen personeel tewerkstelt?

2. Is de minister van oordeel dat het reglement betreffende de gratis vrijwilligersverzekering aangepast dient te worden zodat verenigingen die werken met verenigingswerkers wel gebruik kunnen maken van de gratis vrijwilligersverzekering voor hun vrijwilligers?
  - a) Zo ja, wanneer zal dat gebeuren?
  - b) Zo niet, waarom niet?

**JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,  
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

---

**ANTWOORD**

op vraag nr. 293 van 23 mei 2023

van **SOFIE MERTENS**

---

1. De voorwaarde 'geen personeel tewerkstellen' wordt door het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (VSVW) gecontroleerd via de Kruispuntbank voor Ondernemingen. Organisaties die geregistreerd staan als RSZ-werkgever worden beschouwd als werkgever met personeel en kunnen geen aanvraag indienen.
2. Ik ben van oordeel dat het reglement op dit punt momenteel geen aanpassing nodig heeft.

Bij het VSVW is er op dit moment geen feitelijke vereniging bekend die als RSZ-werkgever een aanvraag zou hebben ingediend. Wel is verleningsaanvraag voor een aantal organisaties geweigerd nadat ze bij controle in de KBO blijken te staan als werkgever.

De belangrijkste reden hiervoor is dat de gratis vrijwilligersverzekering bedoeld is voor kleine verenigingen waarvoor geen verzekeringsplicht geldt krachtens de Vrijwilligerswet en voor organisaties waarvoor het verzekeren van hun vrijwilligers niet evident is.

In artikel 3 van [het reglement van de gratis vrijwilligersverzekering](#) wordt deze doelgroep als volgt afgebakend: enkel feitelijke verenigingen en vzw's zonder personeel komen in aanmerking. Dit laat een eenvoudige controle toe (o.a. via het KBO) door het VSVW. Bovendien kunnen we ervan uitgaan dat organisaties die in staat zijn om art. 17 toe te passen, ook de capaciteit hebben om zelf een verzekering af te sluiten bij een privéverzekeraar.

Daarnaast speelt ook de beheersbaarheid van het instrument een rol. In het onderzoek naar de evaluatie<sup>1</sup> van de gratis vrijwilligersverzekering werd de aanbeveling geformuleerd om heldere criteria te hanteren voor de doelgroep, ook in functie van een efficiënt aanvraag- en erkenningsproces en dus een efficiënt beheer van de gratis vrijwilligersverzekering door het steunpunt. De eenvoudige toets via de Kruispuntbank voor Ondernemingen beantwoordt hieraan. De registratie als RSZ-werkgever is een helder, niet bediscussieerbaar criterium en eenvoudig te controleren.

De nieuwe polis en het bijhorende reglement ging van start op 1 april 2023. Tussentijds en bij vernieuwing van de polis wordt de gratis vrijwilligersverzekering opnieuw geëvalueerd. De problematiek van de organisaties die werken met verenigingswerkers kan hierin een bijzondere focus zijn.

---

<sup>1</sup> Fobé, E, et al. (2022). Evaluatie van de gratis vrijwilligersverzekering van de Vlaamse overheid. KU